

pràctica que oficialment se'n fa, sempre resulta violent en èsser tenir que buscar termes apropositos per explicar ab claretat lo que un se propone.

Al entrar donchs, en materia, ho faig ab la consens de mereixer la aprobació de tots, y animat en aquest sentit, començo sens rezel.

Lo dia 16 del passat Janer, després de una pluja abundantia y suau, va caure un fort agust, com a fi de festa, que inundà comarcas immenses, de tal manera y en forma tan general, que 'ls camps, vies del ferro-carril, cases y fins pobles enters, sentiren les terribles consecuencias de tanta abundancia d' agust. ¡Qu' ho diguin sino las casas y parets de tencs qu' anaren à deltaix, en Prat de Llobregat, Hospitalet, Cornellá, Sant Andreu de la Barca, Poble Nou, Sant Adrià de Besós, Arenys de Munt, Malgrat, Palafolls, Tordera y tantas altres que no recordem en aquest moment y de molts mes que no n' tenim coneixement per no ser tant importants 'ls desperfectes! ¡Qu' ho diguin sinó las vías interceptadas del ferro-carril, en los trajectes de Caspe, de Vilanova, de Granollers y d' aquesta costa, siga per esllavissades de terres estevadas per exèrcs de agust, siga per las corrents dels rius Llobregat, Besós, y Tordera, que al desbordarse, per no poguer engollar tanta aigua, arrastraren à son pas las terras abont la via hi descansava, deixantla completament descalzada en molts metros d' extensió, y fins en algun punt, rompent l' pont per shont lo tren hi passava! ¡Qu' ho diguin sino també, y aquí está lo mes important, los camps propers à n' aquets rius que os acaba d' anomenar com han quedat! Planuras immenses, riquíssimas, per la seva fertilitat abent s' hi cullian abundants verduras y fruytas, tot ha quedat convertit en xaragalls, cloïs y munts de sorra arrastrada y deixada pels rius à son pas. ¡No vos imagineu las pérduas immenses que pels pobres pagesos això significa! ¡Cuantes famílies que per tota herència tenien un tros de terra fètil, sempre assahonada per l' aigua del riu vell, y que ab son treball se'n mantenian tot l' any' han vist com el riu en son desbordament impienos, se'n emportava l' pa de sos fills. ¡No l' heu vista aquesta desolació! Si ho veyesseu be prou que deseguida vos fariau carrech del cuadro de miseria que representa. Aquells pobres infelissos que no tenen altre medi de subsistència que l' producire d' aquelles terras, que ab las suades de cada dia, 'n treyan lo necessari per mantenirs, avuy no poden portar à sos fils un bossi de pà per calmalsi la gana. Aquestes inundacions nos han portat la pobresa, han portat la ruina en los pobles per hont han passat y la miseria ab tots sos horrors à centenars de famílies; ja que precisament en aquestes poblacions casi no hi ha altres elements per guanyar la vida que lo que dona la terra de si, treballada, à causa de ser las industrias escassas si no completament desconegudes en algunas d' ellàs.

La «Associació Catalanista de la Costa de Llevant», interpretant los sentiments nobles y generosos d'aquesta comarca, y al objecte de aixugar tantas llàgrimas, ha obert una suscripció pública, la cual, no dubtem s' engroixerà de pressa, ja que la necessitat per què passan los perjudicats es gran y convé que depressa se assisteixi, si no's vol que molts morin de fam. Aquesta Associació ha tingut à be demanarnos una almoyna pera cooperar à tan noble fi, y nosaltres gusto-s hem respot, fent lo que fém: Una vetllada à benefici dels iundats d' aquesta comarca.

Venho aquí esplicat l' objecte d' aquest acte, de la festa que avuy realisem.

Com vos he dit al començar, no m' hi proposat lluirme, fent figures retòricas y buscant paraulas de cop d' efecte, pera causarvos més sensació; vos hi parlat, no per recitar una oració literaria digna de que fins las generacions venidores en parlin; vos hi parlat ab lo cor à la ma, ab senzillés, pera demanarvos una caritat! pera 'ls pobres pares de familia qu' ahir anavan contents al treball, pensant en la cullita de demà y fentse ilusions per fer sos fills grans; y avuy, de sobte, s' trovan ab las cullitas perdudes, per que l' aigua se 'ls hi ha endut al mar, y ab los camps sense poguerhi sembrar per estar cuberts de sorra que hi deixà el riu al sortir-se de mare. Una caritat vos demano pera engroixir la suscripció que la Associació Catalanista ha obert, per que aquella pobre gent puga portar-se un tros de pa à la boca, esto vianloshi horas de just desespero. Femnos carrech de la triste situació d' aquelles pobres famílies, condolguémoshen y fem per elles lo que no tras foras 'ns permetia y lo que desitjaríam fessin per nosaltres si un dia la desgracia 'ns posava la ma à sobre, que Déu no ho permeti.

Y per millor lluïment d' aquesta festa, lo nsairit Orfèo de Canet s' ha brindat à pendrehi part, y desde aquí, en nom propi de tots los individuos de la societat Lo Foment y en el de las famílies desvalgudas, pera

quines se fa aquesta festa, dono las més expresives gràcias y corals enhorabones, aplaudintlos son zel en efectuar actes d' aquesta naturalesa.

HE DIT.

Quatre mostretes

DE POESIA POPULAR DE MONTBLANCH

(Acabament)

Mes, deixant de banda aquest ram de cançons en lo que, com se comprén, més ha treballat la vena de les cantadores, y quin més s' avé à publicar murmuracions de poblet, heuvs aquí la que sol endressar-se à una mare qui duga son fillet y qu' es en mon parer, per lo fons de fé cristiana qu' eaclou, una de les més encantadores que s' ouhen:

No us penseu que sia vostre
aquest angelet de Deu:
no us penseu que sia vostre
qu' es de la mare de Deu.
No us penseu que sia vostre
aquest be tan estimat,
qu' es de Cristo Señor Nostre
y l' teniu encomanat.
Lo teniu encomanat
aquest angelet de Deu,
no us penseu que sia vostre,
qu' es de la Mare de Deu.

Boy s' ha perdut ja la costum d' anar la cantadora y les majorales, lo dia de la festa, à casa l' señor Rector. Era generalment un agrado llevant de taula dirígirseli aixís.

Quines mans que té mes blanques
lo nostre señor Rector,
quinas mans que te mes blanques
per tocá à nostre Señor.
Quinas mans que te mes blanques,
Deu li donga zel y gracia
Deu li donga zel y gracia
al nostre señor Rector,
ell que té las mans tan blanques
per tocá à Nostre Señor.

Si ab lo señor Rector s' ascau à haverhi algún sacerdot, cantan aquesta que m' apar, en sa senzillesa, hermosíssima:

Qui pogués tenir la ditxa
que tenen los capellans
cada dia dihent missa
Deu del Cel fer devallar.
Qui pogués tenir la ditxa
que 'ls ángels envejarían
que 'ls ángels envejarían
y tenen los capellans,
cada dia dihent missa
Deu del Cel fer devallar.

Aquesta altre, que també endrecen à un capellà sembla més una ignoscible lligonja:

La sofana d' d' escot
aquest Pare capellà
que si deu li dona vida
la durá de tafetá.
La sofana d' d' escot
pró sota d' armini hermos
aquest Pare capellà
prou si Deu li dona vida
la durá de tafetá.

Al predicador de la festa no se li desitja que arrive a canonge, ans se li augura premi major:

Dalt del Cel té una cadira
lo pare predicator,
dalt del Cel té una cadira
pera predicà'l sermó.
Dalt del Cel té una cadira
que 'ls angelets li han guardida
devant Jesú y María
al Pare predicator
dalt del Cel té una cadira
pera predicá'l sermó.

Ara bé: palesament confesam qu' en v'ns havém capificat respecte à la génesi d' exa costum, tan típica, en sa peculiar forma y ocasió, de Montblanch y a'gún altre poble de la Conca, y molts cops pensarem si será la darrera reminiscència d' aquell ofici de joclaría qu' en lo vesprejar de sa historia feudal y aristocràtica 's feu popular y ocupá principal lloc eu les cercaviles, alabades, ballades de plassa y llevants de taula dels vilatges de nostra terra.

Ara, en exos temps de migradissim esorit colectiu é irreflexiu menyspreu de la avior, es aquesta forma boy l' única que 'n resta de la poesia creada pel poble de nostre vila, si se no la menys escayent pera donar ides de son caràcter y esperit, tant debó seguirs concionantse en ella l' esbarjo que sempre necessitará la part psíquica del montblanquí, com la de tots los pobles y la de tots los homes, y exes ramoses flors boscanes poguessent viure explèndents entre l' baf del actual progrés material, que sembla 'ls hi sia mortifer!

JOAN POBLE.

CRÒNICA

OBSERVACIÓS METEOROLÒGICAS

del dia 10 de Mars de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'obser-vació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' hu-mitat	PLUA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSE- PAR-ticular
9 m. 3 t.	746 747	100 97	615	21	Plujós	

HORAS d'obser-vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 16 Sombra 46	4	12	NE O.	Cun Nin	40

Sessió del Ajuntament

Se celebrà la de primera convocatoria en la nit d' ans d' ahir, baix la presidència del M. I. Sr. Alcalde D. Joseph Maria Borrás y ab assistència dels regidors senyors Massó, Gay, Briansó, Vergés, Casagualda, Nougués, Romero, Güell, Bartuli, Mayner, Quer, Pallejà, Vallvé, y Jové.

Se llegí y aprobà l' acta de l' anterior.

L' Ajuntament quedà enterat d' unes comunicacions de la Junta Provincial d' instrucció pública, s'probant lo traslado de la escola superior de noyas d' aquesta ciutat y la rebaixa de lloguer del local de la mateixa.

Foren aprobats los dictámens de Foment emesos à las solicituts de D. Ricart Llagostera Roig, D. Batista Solà Ferreter y D. Enrich Izaguirre.

S' aprobà l' plech de condicions de la subasta pera construcció de nitxos en lo Cementiri general d' aquesta ciutat.

També s' aprobaren variis comptes de particules, y s' acabà l' despaig ordinari.

Lo Sr. Pallejà proposà que l' alambrat públich d' aquesta ciutat, en lloc d' haverse acordat se verifiqui per medi del gas y de la electricitat, se fassi sols per aquest últim sistema.

Y no haventhi altres assumptos de què tractar, s' aixecà la sessió.

Cridém la atenció de nostres lectors sobre l' article que traduhím de nostre company vasch «Euskalduna». Es valentíssim y plé de rahó, y farà veure als indiferents que tots los pobles nobles y treballadors, tendeixen à emanciparse d' aqueix estat que 'ns porta à la ruina moral y material ab son salvatje procedir.

A causa de la forta pluja d' ahir, lo riu Francoll ha tingut una regular avinguda, puig ueir los que anaren à Tarragona tingueren ocasió de veure baixar aquell riu d' ample à ample.

També ahir, y à la nit, caygué sobre nostra ciutat un regular ruixat.

Se veu que l' temps s' ha ficat de valent ab aguas y per lo tant es d' augurar que l' vinent estiu no escas-sejará en nostra població tan important element pera la vida.

Avuy los candidats pera las próximes eleccions senyors Cañellas y Gay farán una visita al poble de Constantí y pera demà en la important vila de Falset, hi tenen convocada una reunión de representants de la major part de pobles d' aquella comarca.

Desde que l' actiu representant à Corts en la legislatura passada per la Circunscripció D. Joan Cañellas y Tomàs, particular amich nostre, ha arribat à Tarragona, sa casa s' veu constantment visitada per amichs seus de tots los pobles que representava, prova indubitable de las generals simpatias que s' ha sapigut conquistar.

Me volia quedar à Madrid durant la elecció pera demostrar al Govern las forças de que disposo—va dir à un amich que l' passá à saludar à la estació—pero per vosaltres que sempre 'm demaneu, he vingut.

Rahó que li sobrava tenia pera fer tals manifestacions.

Los bons companys de regionalisme à Vilafranca del Panadés, que com saben nostres lectors tenen acordat lo pendre part en la vinentà lluita electoral, presentant per candidat al illustre jurisconsult y ferm regionalista D. Joan Permanyer y Ayats, Catedràtic de Dret de la Universitat literaria de Barcelona, travallan de ferm y ab un amor digne de que's vegi premiat per lo més falaguer exit, pera l' triomph de nostre company.

A aquest llorable fit y junt ab los valiosos elements politichs de tot aquell districte que simpatisan y apoyan ab entusiasm la candidatura del Sr. Permanyer, han acordat lo celebrar passat demà, dia 13, à las deu

del mes, un important meeting en lo Teatre Principal d'aquella vila, en lo qual hi pendràn part diverses de les personalitats més significades en nostres redemptores ideas.

Al acte, com era d'esperar s'hi han associat fins avuy representacions de la major part de les Associacions Catalanistas y bon número de nosaltres estimats companys en la premsa professional, essent de creure que pera l diumenge los regionalistes vilafranquins haurán rebut la adhesió de les poques entitats que hi poden faltar, donat l entusiasme sb que ha sigut rebuda la noticia de que lo catalanisme s decidia a prendre part activa en la política, pera millor deixar sentir sa veu de lo que vol y desitja del Estat que 'ns te encadenats y mata en flor las nostres iniciatives.

La «Associació Catalanista» d'aquesta ciutat y Lo SOMENT procuraran estar representats en lo meeting en cas que, per assumptos imprevistos no 'ls fos possible trasladarse a Vilafranca los companys, a qui han fet la encomanda la Junta Directiva y la Redacció.

La inauguració de la tombola à benefici dels pobles inundats, que devia verificar-se shir à las quatre, à Barcelona ha sigut aplassada fins al dissapte à la mateixa hora per no haverse terminat los travalls de instalació, si se saboreb si son satisfactoris, y una de tano Pasan de dos mil los lots rebuts pera la benèfica festa.

La filantròpica capital del Principat demostrà novament, com ha demostrat cent vegades, que la seva caritat es inagotable, per lo que deu t'hom rendir-li homenatge, mirarla com è consoladora dels pobres y desgraciats en los días de grans catàstrofes.

Lo dilluns vinent en lo teatre Romea de Barcelona després de la 20 representació del molt aplaudit drama pòstum de don Joseph Feliu y Codina «Lo Nuvi», s'estrenarà la comèdia en dos actes, que son autor don Albert Llanas, titula de malas costums ab lo nom de «Morrus vivendi».

Li desitjém un felís èxit, encare que 'ns sembla que la dramàtica de D. Albert Llanas quadra mes dins del teatre castellà que al català, à quin poca gloria pot prestar ab sas obres.

Segons llegim en la premsa de Barcelona, avuy à las nou de la nit, don Joaquim Cabet Rovira donarà lectura en l'Ateneo Barcelonés al capítol «Recorts y escenes del Tyrol» de son llibre de narracions de viatje «De fora cases pròxim à veure la llum pública.

Ilustraran aquesta lectura una numerosa serie de projeccions fotogràfiques de les principals vistes d'aquella hermosa è interessant regió.

Coneixém alguns fragments de dita obra y podém assegurar à nostres lectors que resulta interessant, per lo qual li augurém un èxit al dia que 's publiqui.

En la premsa llegim la següent curiosa noticia que recomaném als viticultors:

«Se poden obtenir rahims blanxs y rahims negres sobre l mateix cep, aplicant lo procediment seguent:

S' agatan dues redoltes, una de rahim blanch y altra de rahim negre, se matxacan las dues puntas, y avans de colgarlas s' uneixen ab una lligadura lleugera.

Sil la operació s' executa ab cuidado, lo resultat es segur, obtenintse ceps que donan rahims blanxs y rahims negres, y alguna vegada grà meytat blanch y meytat negre, sent sa calitat tan bona com la de ceps comuns.»

Algún amich nostre ha provat aquest procediment y podém assegurar que si s' endevina s' obté lo resultat que 's desitja.

En la Administració de Consums d'aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes espècies, en lo dia d'ahir, la cantitat de 506'98 pessetes.

SECCIÓN OFICIAL

Registre civil

del dia 9 de Mars de 1898

Naixements

Amalia Ruiz Regordosa, de Fausti y María.—Ramon Pena Ribera, de Josep y Teresa.—Josepha Carraté Artiga, de Juan y Antonia.—Dolores Ferré Jamá, de Josep y María.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Magdalena Odena Puigibet, 65 anys, Rechs 14—Catalina Masdeu Cartañá, 72 anys, S. Antoni 24.—Isidro Bosch Juanpere, 36 anys, Manicomi.

LO SOMENT

SECCIÓN RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Eulogi.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesc.

Continua à dos cuarts de 7 del vespre se la novena de Sant Salvador d'Horta.

Sant de demà.—Sant Gregori.

SECCIÓN COMERCIAL

BOLSA DE REUS

Cotisacions realitzadas en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	62'40	Cubas del 86	88'25
Exterior	78'35	Cubas del 90	73'62
Colonial		Aduanas	
Norts	22'20	Oblg. 5 p. Almansa	77'50
Fransas	18'25	Id. 3 p. Fransa	37'62
Filipinas	92'		

PARÍS

Exterior	56'81	Norts	GIROS
Paris	37'75	Londres	34'85

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedes d' or de tots los païssos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona à las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	62'37	Exterior	Filipinas
		78'25	Aduanas
Amortisables	73'40	Cubas 1886	88'25
Fransas	18'30	Cubas 1890	73'62
Norts	22'20	Obs. 6 0 0 Fransa	70'50
Exterior Paris	56'81	Obs. 3 0 0 »	37'50

GIROS

Paris	37'75	Londres	34'85
			Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedes y bitlets de tots los païssos.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda. D. Joan Llaurodó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres à 90 dies fetxa.

» à 8 » vista.

Paris à 40 »

Marsella à 30 »

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	800		
Industrial Harinera	475	500	
Banch de Reus	495		
Manufacturera de Algodon	90		
C. Reusense de Tramvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		
Societat Hidrofòrica			

Moviment del port de Tarragona

Entrades del dia 9

De Nueva Orleans y esc. v. «Cádiz» de 2.496 ts, c. Luzírraga, ab dogas, consignat à don Joseph M. Ricomá.

Despatxades

Para Barcelona v. «Cádiz» ab trànsit.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, é altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebracions mèdicas, així nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga практика m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecanich, acompañat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiar en las benas ni en los braguers anomals sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchás à aquests se deu la major part de las defuncions que occurriren per hernias estranguladas, en raho à ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochs los que saben colocarlos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificiar á vostres fills ab una vena, bruta, incòmoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seg-

retat vos dirà que pera la curació de vostres pollets, lo remey mes prempte, segur, net, fàcil, cómode y econòmic, es lo bragueret de cauchouc ab ressort, testimoniando així lo número ja important de criatures curades per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplàticis pera evitar le carregament d'espallals.

Faixas hipogàstricas pera correjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

ciruriá especialista en lo tractament de las hernias ab 11 anys de pràctica en la casa de D. Joseph Clauselles a Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Diversions públiques

TEATRO FORTUNY

Gran Companyia italiana d'òpera y opereta

D. EMILIO GIOVANNINI

Funció pera avuy.—6.º d' abono de la 2.ª sèrie.—La opereta en tres actes titulada «Boccaccio».

Entrada à localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A tres cuarts de neu.

TELEGRAMAS

steilsnoiber socioll Madrid 10.

Avuy ha tornat à dirse, ab referència à notícias de Heng-Keng, que, segons cartas de Manila fetxades à principis de mars, ana partida de tulissans s' havia atzecat en lo poble de Culinary y havia tallat les comunicacions ab Manila.

En efecte, s' ha confirmat aquesta noticia y s' diu que avuy s' ha rebut un telegramma donant compte de que 80 tulissans havien atacat la garnició de Molinar que s' componia de 10 homes; que havien tallat lo telegrafo, intimant à dits 10 homes à que s' rendissin.

Després d' això res s' ha sabut, únicament que foren enviats auxilis à Molinar.

Un despaig particular de la Habana dona compte de las operacions realitzades a Manzanillo per la columna Tejada.

Després de destruir les trinxeres del enemic li feu 9 morts y 3 prisoners.

Tinguerem 2 morts y 15 ferits.

Afegeix lo cablegramma que la mencionada columna durant tres mesos d' operacions no ha entrat en poblats.

En lo teatre Tacón de la Habana, se verificarà un dia d' aquests una funció patriòtica, ab objecte de recaudar recursos pera l' foment de la marina de Guerra.

A l' Habana desperta molt entusiasme la idea y varias personalitats han pagat fabulosas sumas per lo caràcter de distinció.

S' ha rebut lo següent despaig particular de Cuba:

«Habana 9.—Ha entrat en aquest port lo creuerer nortameríca «Montgomery». Ha fondejat à popa del «Vizcaya».

Aquest ha contestat al saludo del barco dels Estats Units.

Un despaig de Marsella diu que à Tolón s' han declarat en huelga los operaris de la societat «Forges et Chantiers de la Mediterránea», quedant per lo tant interromputs los travalls de blindatje de nosaltres fragatas de guerra «Numancia» y «Vitoria».

—Ahir arribà à Nova York lo nou representant d' Espanya en los Estats Units, Sr. Polo de Bernabé.

Avuy marcharà à Washington

